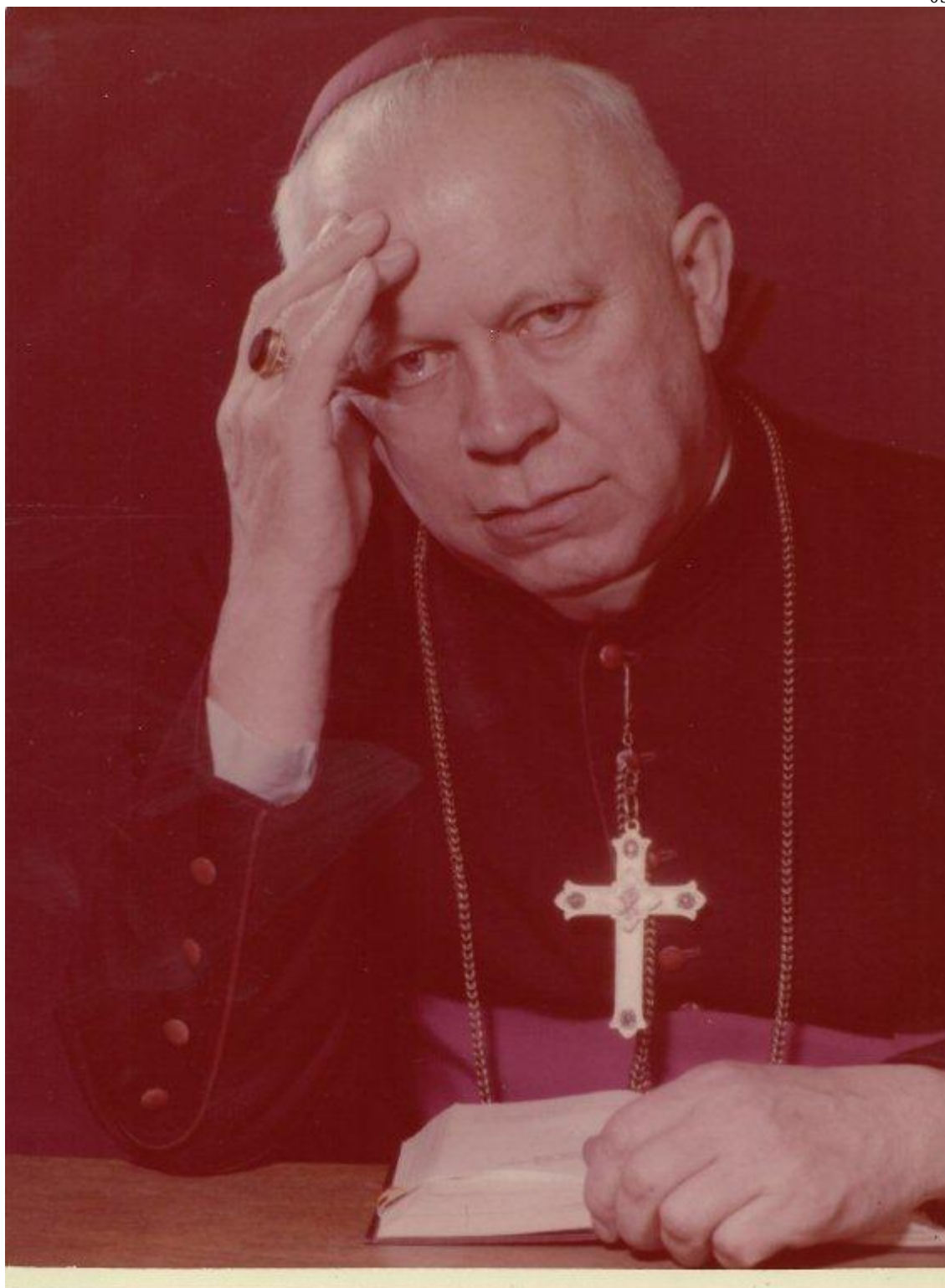

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-honorowa-swiade/nagroda-honorowa-swiad-ek-histo-6/37483,Wreczenie-nagrody-honorowej-Swiadek-Historii-Jego-Ekscelencji-abp-Ignacemu-Tokar.html>
27.02.2026, 14:24

Wręczenie nagrody honorowej „Świadek Historii”
Jego Ekscelencji abp. Ignacemu Tokarczukowi –
Przemyśl, 3 września 2012

03.09.2012

W poniedziałek 3 września 2012 r. odbyła się w Przemyślu uroczystość wręczenia nagrody honorowej „Świadek Historii” Jego Ekscelencji ks. abp. Ignacemu Tokarczukowi. Nagrodę wręczyła Ewa Leniart – Dyrektor IPN Oddział w Rzeszowie wspólnie z wnioskodawcami nagrody Wojciechem Buczakiem – Przewodniczącym Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność” oraz Andrzejem Filipczykiem – Wiceprzewodniczącym Regionu.

Nagroda „Świadek Historii” przyznawana jest osobom szczególnie zasłużonym dla upamiętniania historii Narodu Polskiego w poszczególnych regionach. Nagrodę przyznaje Kapituła, której przewodniczącym jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Pozostałe honorowe nagrody „Świadek Historii” w I edycji nagrody w Rzeszowie wręczone zostaną podczas uroczystości, która odbędzie się w listopadzie, o czym szczegółowo poinformujemy.

Prezes IPN dr Łukasz Kamiński w liście gratulacyjnym skierował do Jego Ekscelencji ks. abp. Ignacego Tokarczuka następujące słowa: *gratulując otrzymania nagrody honorowej „Świadek Historii” proszę, aby Jego Ekscelencja zechciał przyjąć ode mnie i wszystkich pracowników Instytutu Pamięci Narodowej serdeczne życzenia i słowa najwyższego szacunku.(...) Zasługi Jego Ekscelencji są niepodważalne dla zachowania polskiej tradycji i tożsamości, praw człowieka i praw narodu. Ksiądz Arcybiskup był pasterzem diecezji przemyskiej w trudnych latach komunizmu, kiedy celem władz państwowych była budowa społeczeństwa świeckiego, bez Boga, bez odniesień do tysiącletniej historii Ojczyzny – w czasach, kiedy starano się zatrzeć tożsamość społeczeństwa, manipulowano faktami historycznymi, zacierano pamięć o bohaterach walczących o suwerenność kraju. Jego Ekscelencja od samego początku posługi biskupiej w Przemyślu zasłynął nie tylko jako zdecydowany przeciwnik ustroju komunistycznego, ale także udzielał wsparcia różnorodnym przedsięwzięciom zmierzającym do zachowania świadomości narodowej. W trakcie swych kazań miał Jego Ekscelencja odwagę mówić jednoznacznie o „białych plamach” w*

najnowszych dziejach kraju. Efektem tego zaangażowania stało się poświęcenie wielu tablic pamiątkowych, które miały podtrzymywać pamięć o polskich bohaterach, zapomnianych w Polsce Ludowej. Osobiste poparcie duchowe i materialne Księdza Arcybiskupa zaowocowało także rozwojem kultury niezależnej w regionie – jej rozwój w latach osiemdziesiątych XX w. był możliwy w zasadzie tylko pod egidą Kościoła. Wyrażając wdzięczność i podziw za wierną i niezłomną służbę Jego Ekscelencji Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie, gratulując raz jeszcze faktu otrzymania nagrody honorowej „Świadek Historii”, przesyłam w imieniu całego Instytutu Pamięci Narodowej życzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności i wielu łask Bożych.

Abp Ignacy Tokarczuk przyjmując nagrodę powiedział „o moich zasługach najlepiej świadczą słowa skierowane do mnie w liście przez Ojca Świętego w 70. rocznicę przyjęcia przeze mnie święceń kapłańskich. Ojciec Święty Benedykt XVI podziękował mi za moją posługę biskupią, podczas której wybudowano tak wiele kościołów. Za zrozumienie mojej posługi biskupiej wszystkim dziękuję. Zadaniem naszym jest, aby nasz obowiązek wobec Polski wypełnić. Dziękuję bardzo za pamięć i to odznaczenie, życzę wszystkim nadziei i odwagi. Sursum corda”.

Abp Ignacy Tokarczuk jest osobą wielce zasłużoną dla upamiętnienia historii Narodu Polskiego. Jako ordynariusz diecezji przemyskiej od 1966 r. upominał się o prawa katolików w PRL. Współpracował ze środowiskami opozycyjnymi w PRL. Niektóre z nich prowadziły pracę kształceniową poruszając tematykę XX-wiecznej historii Polski. Wśród nich było środowisko lubelskich „Spotkań”, NSZZ „Solidarność”, Duszpasterstwo Rolników. Publikował w ramach tzw. drugiego obiegu oraz za granicą. W okresie jego posługi biskupiej w diecezji przemyskiej powstało około 400 świątyń bez zezwolenia władz komunistycznych. W wielu z nich umieszczono tablice pamiątkowe poświęcone Żołnierzom Wyklętym czy jednostkom wojskowym walczącym o suwerenność Polski. Abp Tokarczuk doprowadził do wydania Rzymie w 1983 r. pracy ks. Wacława Szetelnickiego pt. „Zapomniany lwowski bohater ks. Stanisław Franki (1903-1944)”. Ponadto ufundował własnym sumptem tablicę pamiątkową ks. Stanisława Frankla w Sanktuarium Bolesnej Królowej Polski w Kałkowie-Godowie. Ważne miejsce w posłudze abp. Tokarczuka zajmuje pamięć o Kresach II RP, w szczególności zaś o Zbarażu i Lwowie. Abp Tokarczuk ufundował tablicę upamiętniającą 15 mężczyzn zamordowanych przez OUN-UPA 22 II 1944 r w Łubiankach Wyższych. Zaangażował się także w proces ratowania cerkwi greckokatolickich w Polsce. 19 czerwca 1979 r. Fundacja im. Janiny Ławruk z Montrealu przyznała przemyskiemu pasterzowi nagrodę „za stałą i pełną poświęcenia opiekę nad wiernymi obrządku greckokatolickiego i za ratowanie ukraińskich cerkwi dla Kościoła, nie dopuszczając do ich zniszczenia”. W okresie PRL abp Tokarczuk głosił kazania, w których piętnował działania komunistycznych władz. Poruszał w nich niejednokrotnie kwestie związane z najnowszą historią Polski. Otwarcie mówił o zamordowaniu oficerów polskich w Katyniu przez Sowieć. Niejednokrotnie odwoływał się do tradycji niepodległościowych II RP. Jako biskup przemyski w okresie PRL wspierał materialnie i duchowo funkcjonowanie tzw. kultury niezależnej. Zaangażował się w tworzenie filii KUL w Stalowej Woli. Na terenie diecezji przemyskiej za jego pełną aprobatą organizowano Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej oraz Katolickie Dni Społeczno-Kulturalne. Aktywnie współpracował z Klubami Inteligencji Katolickiej. Utworzył Diecezjalną Radę Kultury. Wspierał wydawane poza cenzurą publikacje w ramach „Biblioteczki Przemyskiej”. 3 maja 2006 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński w uznaniu znamienitych zasług dla Ojczyzny, za działalność na rzecz przemian demokratycznych i wolnej Polski uhonorował abp. Tokarczuka najwyższym odznaczeniem państwowym Rzeczypospolitej Polskiej – Orderem Orła Białego.